

Året der gik i 2022.

Uge 51. Glædelig jul og godt nytår.

Året går på hæld, og i de varme stuer sammen med sin dejlige familie, bliver der tid til at fundere over tilværelsen. Mest bekymrende er krigen i Europa. For et år siden havde jeg ikke fantasi til at forestille mig krig i Europa, energikrise og meget høj inflation. Hvordan bliver 2023, bliver der fred, eller vil krigen brede sig? En ting er ganske sikkert, og det er, at usikkerheden for fremtiden er stor. På landbrugsområdet er der også tid til at reflektere over årets gang. Hvert år byder på både gode og dårlige erfaringer planteavlsmæssigt. Jeg har i år fået nogle gode erfaringer med etablering og valg af efterafgrødeblandinger og også omkring bekæmpelse af ukrudt.

Uge 49. Vinteren banker på døren.

Inden det for alvor blev koldt, men stadigvæk var vådt, fik jeg vasket traktorerne. Det er besværligt arbejde, idet der er mange hjørner og kroge hvor skidtet samler sig. Det har været godt mødevejr, så jeg har været på Agromek i Herning, deltaget i Jordbundens dag og hørt et spændende oplæg med titlen "Sund jord giver sunde fødevarer og sunde mennesker". Jeg har været til projektmøde i "Det selvforsynende kvægbrug" på Agro Food Park i Aarhus. Sidst har jeg været til avlermøde i DLF/Trifolium. Dertil har jeg brugt en del tid på foreningsarbejde i Rotary. Kreaturerne i engen er begyndt at sætte pris på wrapballerne. Dyrene får 1 balle hver 3. dag.

Uge 47. Smedearbejde.

Jeg har været i gang med at reparere radrenseren. Den har fået nye hjul, kuglelejer og aksler. Radrenseren har også fået nye skær. Skærene har en bredde på 28 cm., og der er 36 cm. mellem kornrækkerne. Det betyder, at der er 4 cm. mellem skæret og kornrækken, hvilket kræver meget præcis kørsel. Ploven er også ved at blive ordnet. Jeg har afmonteret et hjulophæng til landhjulet og afleveret det hos en smed, fordi opgaven overstiger mine evner. Såsæden, jeg skal bruge til foråret, hvilket vil sige havre, byg og ært, er bestilt. Ved at være tidligt ude, sikrer jeg mig de bedste sorter. Byggen, jeg har bestilt, er en blanding med 3 forskellige sorter.

Uge 45. Gråt, vådt og meget mildt vejr.

Jeg er gået ind i min rolige årstid med vedligehold af maskiner og bygninger. Det er også årstiden, hvor der er tid til at reflektere lidt over tingene. Kreaturerne har fået udvidet deres areal med en mark med efterafgrøder. Dyrene er så begejstrede for at gumle frisk græs og kløver, at de lige for tiden ikke gider æde mit vinterfoder. Et af kreaturerne, en Hereford stud, er ved at være klar til slagtning. Han vil blive sendt til slagtning, når jeg løber ind i nogle, der vil købe noget godt kød. Kløveren i mine efterafgrøder består af rødkløver, hvidkløver, blodkløver, perserkløver og alexandrinerkløver. Det virker som om, at der er en positiv synergi mellem arterne.

Uge 43. Folketingsvalg november 2022.

Jeg kører og samler wrapballer sammen og placerer dem tæt på indhegningen til kreaturerne. Det for årstiden varme vejr gør, at der stadigvæk er god vækst i efterafgrøderne, selv i kløveren, der plejer at stoppe væksten midt i oktober. Når jeg arbejder, hører jeg ofte radio, og der bliver uddelt masser af valgflæsk fra ikke mindre end 14 forskellige partier, og jeg er i den grad mættet. Det, der fylder meget hos mig i forbindelse med valget, er håndtering af krigen i Europa, klimakrisen og sikring af rent drikkevand til børnebørnene. Med hensyn til klimakrisen mener jeg, at borgerne i større omfang skal tage ansvar og ændre adfærd og forbrugsmønstre.

Uge 41. Såning.

Det har ikke været let at få rugen sået, da det har regnet temmelig mange dage de sidste 14 dage, og jorden har knap været tørret op inden et nyt regnvejr har vist sig. Jeg mangler at så forageren omkring rugen, hvilket jeg vil gøre, hvis muligheden byder sig. Nu håber jeg, at det korn, jeg har sået, spirer tilfredsstillende frem. Det forholder sig således, at det gerne må være tørvejr et døgn efter såning, for at jordkolloiderne ikke bliver ødelagt men klasker sammen, så der ikke kommer tilstrækkelig ilt ned i jorden. Jeg har fået skårlagt et areal med efterafgrøder, som så efterfølgende er blevet wrappet. Det betyder, at vinterfoderet til kreaturerne er sikret.

Uge 39. Pløjning.

Efter stubharvningen er jeg ved at pløje markerne, hvor rugen skal sås. Før denne uges regn var det helt optimalt at pløje. Jorden faldt rigtig fint og var hverken for våd eller tør. Nu har det så regnet en hel del den forgangne uge, hvilket betyder, at jorden er meget fedtet at køre på, og jeg kan i skrivende stund ikke køre i marken. Det er ikke et problem at så rug i oktober. Sen såning betyder mindre fremspiring af ukrudt. Derimod kan det blive et problem at få jorden tør nok til at gennemføre en såning. I engen har jeg solgt vores avlstyr. Har har haft 2 måneder i engen sammen med kreaturerne, og nu gør han gavn hos en landmand ved Aale.

Uge 37. Stubharvning.

Nu er der kommet så meget vand, at jeg kan begynde at arbejde med jorden. Lige nu stubharver jeg forud for pløjning, hvor rugen skal sås. Inden jeg kan stubharve, har jeg været ude med brakpudseren for at klippe og findele planter, stub og halm på marken. Der har været så meget plantemateriale, at jeg ikke kunne få stubharven til at arbejde optimalt. Formålet med stubharvningen er at trække rodukrudt som kvik, bynker, følfod og agersvinemælk fri af jorden, så jeg bedre kan få planterne vendt ned i bunden af plovfuren, når der skal pløjes. Næste år skal alle landmænd braklægge 4% til gavn for biodiversiteten. Det skal man også tage hensyn til.

Uge 35. Sensommertørke.

August gik hen og blev en meget tør måned, med masser af sol og varme. Efterafgrøderne, der er undersået i foråret, har ellers stået pænt og ensartet hele sommeren. men nu tørster planterne og trænger i den grad til vand. Bedst ser efterafgrøderne ud efter rugen, hvor kløvergræsset er pænt stort og næstbedst efter havren. I byg/ært er efterafgrøderne ikke særlig synlige. Det hænger sammen med et sent høsttidspunkt, og at afgrøden har været tæt og ikke har lukket meget lys ned til kløvergræsset i bunden af marken. I engen finder kreaturerne føden ude i den lave og våde del af engen. Dog har dyrene også fået udvidet deres areal med en stubmark.

Uge 33. Travlhed med høsten.

Høsten er med undtagelse af nogle forsøgsarealer i hus. Rugen og havren er høstet dejligt tørt, og kvaliteten og rumvægten ser ud til at være god. Udbyttet i havren ser lovende ud. Byg/ært er også blevet høstet. Det var rart at få høstet den afgrøde, idet der efterhånden var meget ukrudt, især ager-svinemælk. Det var også lidt svært at høste afgrøden, idet store dele af marken var gået i leje. Når vi høster, kører vi afgrøderne hjem på gården og læsser dem af på et ladegulv. Når mejetærskeren er færdig med at høste en afgrøde, begynder jeg at flytte kornet ind i tørreriet, hvor kornet bliver rensat så godt jeg kan, med de maskiner jeg har til rådighed.

Uge 31. Hvornår er kornet modent?

Vi ved i hvilken rækkefølge afgrøderne normalt modner og skal høstes. Det kan derimod være svært at se, om den enkelte afgrøde er helt moden eller tør nok til at blive høstet. Den måde, jeg håndterer det på, er at gå ud i afgrøden og klippe ca. 25 kornaks. Jeg tager kornaksene med hjem, hvor de bliver håndtærsket. Kornkernernes vandindhold bliver herefter målt i en kornfugtighedsmåler. Er vandindholdet f. eks 20% efter en lang tørvejrperiode er kornet ikke modent. Har det derimod regnet for nylig, kan kornet godt være modent, men bare vådt. Det er meget svært at håndtere umodent korn i tørreriet. Våd korn er derimod lettere at tørre ned.

Uge 29. Klargøring til høst.

Vejret har været tørt siden sidst og nogle dage rekord varmt. Fordampningen er stor, jorden er tømt for vand, og kornet modnes hastigt. Rugen er klar til at kunne høstes om en god uges tid, såfremt vejret tillader det. Jeg har fået stillet snegle, soldrenser og aspiratør i stilling, så tørreriet er helt klar til at modtage korn. Soldrenser og aspiratør er maskiner til at rense kornet for grønne plantedele og frø. Urent korn er besværligt og dyrt at tørre ned til et vandindhold på 14%, som gør kornet lagerfast. Jeg har købt en flot Hereford avlstyr til køerne i engen. Tyrens opgave er at gøre mine 4 køer og en ung kvie drægtige, så der kan komme små kalve næste forår.

Uge 27. Evaluering af vækstsæsonen.

I juli måned er det tid til at gøre status over planteavlen og finde ud af, hvad der skal justeres eller ændres fremadrettet. Rugen ser godt ud. Jeg har fået husdyrgødningen tidligt ud, så den har nået at gøre gavn, inden det meget tørre vejr satte ind i april og maj måned. Afgrøden er ren for ukrudt, og efterafgrøderne ser godt ud. I Byg/ært og havren er der en del agersvinemælk og gul okseøje. Det er 2 ukrudtsarter, jeg ikke helt kan undgå i vårsæden, dog kunne mængden af dem godt være mindre. Jeg har kørt med 3-4 cm smallere radrenserkær end sædvanligt for at beskytte tidlig såede efterafgrøder. Næste år skal der køres med bredere radrenserkær.

Uge 25, Godt landmandsvejr.

Vejret i juni har været rigtig godt for landmanden. Vi har fået dage med regnvejr, dage med masser af sol og med en passende temperatur omkring de 20 grader. Jeg har aftalt prisen for min 2021 avl og venter på, at det sidste korn bliver hentet. Jeg har også låst prisen fast på havren og rugen, som jeg høster her til august, og arbejder lige nu med at sælge byg/ært afgrøden, gerne direkte til en landmand. Når afgrødepriserne er over sit 5-årige gennemsnit, kan det give god mening at låse prisen. Arbejdsmæssigt er jeg i gang i kornlageret med rengøring. Jeg bruger en del tid på at feje og støvsuge, således, at der ikke ligger gammelt korn og støv.

Uge 23, Polykultur.

Hjemme ved gården har jeg en lille mark, som er min forsøgsmark. Marken har jeg samdyrket med 6 forskellige afgrøder. Det er ært, lupin, hestebønne, havre, byg og vårhvede. Dertil kommer 10-15 forskellige efterafgrøder. Det er 5. år, jeg blander en række forskellige korn- og bælgseedsarter og sår dem sammen. Der er også 5. år, arealet bliver dyrket uden nogen form for husdyrgødning eller anden gødning. Det er 100% efterafgrøderne og biologien, der leverer næringsstofferne til afgrøden. I 2020 og 2021 blev arealet dyrket pløjefrit på forskellig vis. Det kunne jeg ikke få til at fungere. Nu er arealet pløjet igen før såning, og det er spændende at følge marken.

Uge 21, Så fik vi langt om længe regnvejr.

Jeg er færdig med at radrense 2. gang og dermed færdig med radrensningen for i år. Nu må afgrøderne klare sig selv uden min hjælp. Efter to meget tørre måneder er der endelig kommet noget nedbør. Afgrøderne har klaret sig godt igennem tørkeperioden og står faktisk rigtig godt. Rugen er skredet igennem, og efterafgrøderne sået imellem kornrækkerne er ved at spire frem. I havren og byg/ært er der god vækst lige nu. I vårsæden er efterafgrøderne også ved at spire frem. Jeg har stadigvæk min avl fra sidste år liggende, som jeg er ved at sælge. Avlen sidste år var ikke særlig stor, så det hjælper på økonomien, at prisen til gengæld nu er rigtig høj.

Uge 19, Radrensning i vårsæden.

Vårsæden er blevet radrenset 1. gang, og jeg er netop startet på 2. omgang. Selvom jeg har sået efterafgrøder i forbindelse med såning af kornet i april, har jeg gemt nogle af frøene og sår dem mellem kornrækkerne i forbindelse med sidste radrensning. Jeg er usikker på fremspiringen ved 1. såning. I CarbomFarm forsøget har vi nu fået en funktionsdygtig [slåmaskine](#) til forsøget. Den er udviklet og konstrueret af SmedTek ApS i Brædstrup. Jorden er meget tør, og afgrøderne hungre i den grad efter regnvejr. Marts måned var rekord tør, i starten af april fik vi regn, og vi har i denne uge fået 8 mm. Det er samlet set ikke meget, og tørkeindekset er helt i top.

Uge 17, Radrensning i Vinterrugen.

Mens vårsæden spirer frem, er jeg i gang med [radrensning af rugen](#). Rugen bliver radrenset 2 gange. Første gang har jeg en bagtipskovi bagpå traktoren, og samler de sten jeg møder undervejs. Anden gang har jeg min frøsåmaskine spændt efter traktoren og sår efterafgrøder. Efterafgrødeblandingen i rugen består af Alexandrinerkløver, Perserkløver, Blodkløver, Rødkløver, Honningurt, Hør, Sæddodder og Alm. rajgræs. Jeg sår 7 kg pr. ha. og Rødkløver og rajgræs udgør 55% af blandingen. I CarbonFarm forsøget er vi udfordret af en slåmaskine, der ikke lever op til forventningerne. Planen er, at vi i stedet for radrensning vil slå ukrudt mellem kornrækkerne.

Uge 15, Fortsat stor travlhed i marken.

Efter en uge med regn er det blevet tørt igen. I regnvejrsgene har jeg blandet efterafgrøder. Hver afgrøde, jeg dyrker, får sin egen efterafgrødeblanding. Jeg er blevet færdig med at så byg/ært. Nu er jeg begyndt at så efterafgrøder, hvilket betyder, at jeg kører over arealerne igen. I CarbonFarm forsøget er der blevet sået supplerende mikroklover i led 4, og led 3 har fået en tur med brakpudseren. Der har også været besøg af en kontrollør fra Landbrugsstyrelsen, der har foretaget den årlige økologikontrol. Horsens Kommune har anklaget mig for at have fjernet et beskyttet dige, der aldrig nogen sinde har eksisteret, hvilket jeg heldigvis kan dokumentere.

Uge 13, Forårs travlhed.

Markerne er blevet pløjet. I forbindelse med pløjningen har vi en jordpakker med. Jordpakkeren pakker jorden på sandjorden og skærer lerknolde i stykker på den gode jord. Jordpakkeren betyder, at det bliver lettere at lave et godt såbed. Senest et døgn efter pløjningen er markerne blevet harvet. I alt er markerne blevet harvet 2 gange. For at kunne lave et godt såbed, skal jorden harves løs i 4 cm. dybde bag traktorens baghjul for at have jord nok til at dække kornet. Vi er færdige med at så havre. I CarbonFarm forsøget er der også sået havre. I led 3 og 4 er såningen foretaget af en robot, der har fræset striber, hvor der efterfølgende er sået korn.

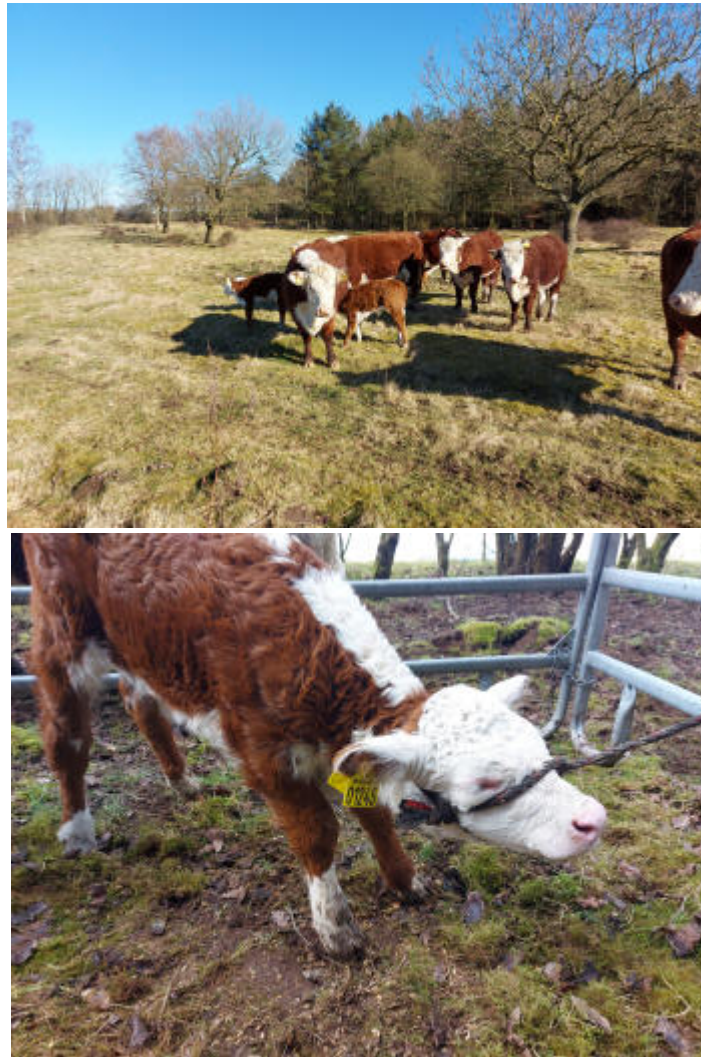
Uge 11, Tidlig forår i Danmark og krig i Europa.

Rugen har fået sin kvæggylle, og der er blevet spredt økologisk hønsemøg på marken, hvor der skal dyrkes havre. Jeg har fuld gang i stubharvninger af markerne. Vejret er helt optimalt med solskin, blæst og let frost om natten. Det rodukruddt, jeg få harvet fri og har liggende ovenpå jorden, bliver svækket ganske meget i det nuværende vejr, inden det bliver pløjet ned i bunden af plovfuren. Jeg sidder på traktoren og kan ikke lade være med at tænke på Putins krig mod Ukraine. Det er bare så meningsløst, at uskyldige mennesker dræbes, og infrastruktur og byer smadres. Det eneste, der er sikkert lige nu, er, at fremtiden er usikker. Leve Ukraine.

Uge 9, Kreaturerne i engen.

Vi har fået 3 små kalve i februar. To kvier og en tyr. Køerne har klaret kælvningerne helt selv uden hjælp. Kalvene er blevet registreret i CHR-registret og har fået deres lovpligtige øremærker i ørene. I venstre side et elektronisk øremærke og et almindeligt i højre øre. Det er noget af en udfordring at få lokket ko og kalv ind i en fangefold og dernæst få koen ud igen, så der kan blive arbejdsro. Køerne har en stor moderfølelse, så man skal passe på sig selv. Jeg har siden sidst haft besøg af et par landbrugsskoler, og senest har jeg deltaget i generalforsamling i Økologisk Landsforening. I modsætning til sidste år, kunne vi denne gang heldigvis mødes fysisk.

Uge 7, Vinterferie i Grønland.

Mens det har regnet i rigelige mængder her i Danmark, har jeg været på besøg i Grønland. Her var der til gengæld masser af sne og frost. Årsagen til rejsen er, at jeg er blevet farfar til en lille velskabt smuk prinsesse i Nuuk. Jeg er lige kommet hjem fra et besøg hos Sofie, Jacob og mit lille barnebarn. Det var super dejligt at se dem alle tre. Det var også en stor oplevelse at se byen Nuuk og spise grønlandsk mad. Jeg har spist forskellige grønlandske retter bl.a. helleflynder, finhval, rensdyr og alk. Byen er omkranset af fjorde, bjerge og masser af små øer og søer. Naturen er storslået og ubeskrivelig smuk, og stilheden ude i bjergene er fantastisk at opleve.

Uge 5, Bestilling af efterafgrøder.

Ligesom tidligere år køber jeg efterafgrøder gennem foreningen FRDK, og bestillingen skal foregå her i februar for at kunne få frøene leveret inden forårssåningen. I år vil jeg lave 3 forskellige frøblandinger, altså blandinger tilpasset mine 3 afgrøder, som i 2022 bliver vinterrug, grynhave og samdyrkning af byg/ært. Som noget nyt i år vil jeg først så kornet i 4 cm. dybde, og herefter vil jeg køre over arealet igen med en anden såmaskine og så efterafgrøderne i 0,5 cm. dybde. Formålet er at få en bedre fremspiring af efterafgrøderne. Veletablerede efterafgrøder vil forbedre jordfrugtbarheden og hæve udbytterne i kornet og konkurrere godt mod rod ukrudtet.

Uge 3, Indendørs opgaver.

Kalenderen siger vinter, så jeg er rykket indendøre. Det er jeg på trods af, at det faktisk er meget mildt udenfor. Vi bor i et stort gammelt hus, og der er altid noget, der trænger til en kærlig hånd og en gang maling. Lige nu er jeg ved at ordne et værelse. 4 lag af tapet er taget af, og væggene er klar til en omgang spartelmasse. Jeg har modtaget invitation til den årlige generalforsamling i Økologisk Landsforening. Denne gang skal vi vælge ny formand og stemme om bestyrelsens forslag om "Ny demokratisk struktur", hvilket betyder etablering af et 29 mands stort repræsentantskab og nye vedtægter. Jeg er meget betænkelig ved bestyrelsens forslag.

Uge 1, Økologisk hønsemøg.

Det nye år starter med, at jeg henter møg hos en lokal økologisk ægproducent. Hønsemøget skal spredes og nedbringes på marken, hvor jeg vil så havre til foråret. De økologiske regler ændres løbende hvert år. Nyt fra 1. januar 2022 er, at muligheden for brugen af ikke økologisk husdyrgødning er nedjusteret markant. Der er også kommet regler om, at vi skal have 20% bælgssæd som hovedafgrøde i sædskiftet og 50% af arealet skal være med kulstoflagrende afgrøder. Jeg er tilhænger af opstramning af reglerne. Det er vigtigt at udvikle økologien i takt med, at vores viden bliver større, og det er vigtigt, at forbrugerne kan se, at de får noget for pengene.

